

ת"פ 59679/05/13 - מדינת ישראל נגד פלוני - קטין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

20 ינואר 2014

ת"פ 59679-05-13 מדינת ישראל נ'
פלוני - קטין(אחר/נוסף)

לפני כב' השופטת ק. רג'ניאנו

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני - קטין

הנאשם

גזר דין

1. בישיבה ביום 22.5.2013 הודה הנאשם יליד 1994, קטין בעת ביצוע העבירות, בעובדות כתב אישום מתוקן. בהתאם לסעיף 24(1) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971 קבע בית המשפט כי הנאשם ביצע את המיוחס לו. קרי, עבירות של קשר לפשע וסיוע לאחר מעשה (עבירות בניגוד לחוק העונשין) ועבירה של הפרת חובת הצלה והשטת עזרה, (עבירה בניגוד לחוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח - 1988).

כמתחייב מגילו הופנה הנאשם לשירות המבחן לעריכת תסקיר בעניינו.

2. הודאתו של הנאשם הייתה בפני מותב אחר (להלן השופט המגשר), בכפוף להסדר טיעון אליו הגיעו ב"כ הצדדים לאחר הליך גישור, במסגרתו קיבלו ב"כ הצדדים את עמדת השופט המגשר לסיים את ההליך הפלילי בתיק זה, על פי העונשים שהוצעו על ידו בהליך הגישור ויפורטו בהמשך.

3. מר מואטי, אביו של המנוח, שנכח באותה ישיבה, הביע התנגדותו להסדר הטיעון וביקש שהתיק יועבר למותב אחר לשמיעת הטיעונים וגזירת הדין, בנימוק שהסיכוי שההסדר לא יאושר על ידי המותב שהציע אותו הוא אפסי.

השופט המגשר נעתר לבקשה ועל פי נוהלי העבודה המקובלים בבית המשפט, הועבר התיק לסגן הנשיאה ובהמשך התיק הועבר לטיפול.

4. בדיון בפני ביום 19.6.2013 פורטו פרטי הסדר הטיעון לפיו הנאשם יורשע בעבירות המיוחסות לו ובכפוף לשיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן והצגת תוכנית שיקומית לגביו, יעתרו ב"כ הצדדים במשותף למאסר של 6 חודשים בעבודות שירות שיבוצעו במסגרת שהייתו בפנימייה, מאסר על תנאי, צו מבחן ופיצוי משפחת המנוח. עוד הוסכם כי הנאשם ימשיך לשהות בפנימייה, כפי שימליץ שירות המבחן וייאסר עליו להיכנס לתחומי העיר רחובות עד לתום ריצוי עבודות השירות או עד לתום שהייתו בפנימייה, לפי המאוחר.

ב"כ המאשימה ציינה כי הסדר הטיעון הובא לידיעת משפחת המנוח והם הביעו התנגדות להסדר. היא הוסיפה כי התנגדות המשפחה הובאה בפני הגורם האחראי בפרקליטות המדינה וחרף זאת, הסדר הטיעון אושר וב"כ הצדדים יבקשו לכבדו.

כתב האישום

5.

במועדים הרלבנטיים לכתב האישום הכיר ד.צ. (להלן: "ד.") את ו. ק. (להלן: "ו.") ובין השניים התפתח קשר חברי. במהלך התקופה שקדמה לאירועים נושא כתב האישום, במועד ובנסיבות שאינם ידועים למאשימה, הכירו הנאשם וו. את אורגיל מואטי ז"ל (להלן: "אורגיל").

בלילה שבין שישי לשבת (4.5.12 - 5.5.12) בעת שו. שהה בביתו של הנאשם ברחובות, במהלך הערב והלילה שוחחו בניהם הנאשם, ו. ואורגיל בטלפון, הגיע אורגיל ביחד עם כמה מחבריו לאזור ביתו של הנאשם, התקשר לנאשם וביקש כי הוא וו. ייצאו אליו. לאחר שהנאשם ו. פגשו באורגיל בחוץ, פנה אורגיל לו. וביקש אורכה להחזר חוב כספי שלטענת ו. היה חייב לו. בין השניים התפתחה תיגרה שבמהלכה נחבל ו. בידו כתוצאה מפגיעת אלות שבאמצעותן היכו אותו אורגיל וחבריו. במהלך האירוע נחבל גם הנאשם בראשו ואורגיל נפגע בגבו ובראשו מחפץ חד שבאמצעותו פגע בו ו.. בשלב מסוים הצליחו הנאשם וחבריו של אורגיל להפריד בין השניים. ו. עזב את המקום כשהוא מאיים על אורגיל וחבריו: "אני אדקור אתכם, אתם תמותו כולם".

למחרת (ב- 5.5.12) התקשר ו. לד. ודיווח לו אודות התיגרה וסיפר לו שאורגיל לא החזיר לו חוב של 300 ₪ שהיה חייב לו. ד., ששהה אותה עת בבית אחותו ב-__, אמר לו. שאורגיל חייב גם לו כסף וכי יגיע לרחובות. הם סיכמו ביניהם עם הנאשם, שיחפשו את אורגיל ו"יסגרו אותו את הסיפור במילים או בידים מה שצריך". ד. וו. הוסיפו וסיכמו ביניהם כי לצורך "סגירת הסיפור" עם אורגיל יצטיידו שניהם בסכינים.

באותו יום, בסביבות השעה 21:30, הגיע ד. לרחובות, כשהוא מצויד בסכין יפני גדול מתקבע ונפגש עם הנאשם וו.. השלושה הלכו לביתו של הנאשם, שם שהו עד השעה 01:30 לפנות בוקר ואז יצאו יחד לביתו של אורגיל, כשו. מצויד אף הוא בסכין מטבח גדולה. משלא מצאו את אורגיל בביתו, פנו השלושה אל עבר "גן היובל" בחיפושים אחריו. בהגיעם אל הגן, הבחינו באורגיל וחבריו. ד. ביקש מאורגיל לבוא איתו לצד על מנת לדבר. אורגיל סירב וביקש מד. להישאר ולדבר שם. בעוד ו. והנאשם עומדים מן הצד וצופים במתרחש, שלף ד. סכין

יפני מכיס מכנסיו, החביאו מאחורי גבו ושאל את אורגיל: "איפה הכסף?". משהשיב אורגיל כי אין לו כסף, חתך אותו ד. באמצעות הסכין היפני, שני חתכים בראשו. אורגיל קם ממקומו, אחז בפניו וברח בריצה מפני ד., שהחל לרדוף אחריו, כשהוא אוחז את הסכין היפני בידו. ו. הצטרף למרדף אחרי אורגיל כשהוא אוחז בידו בסכין המטבח ואילו הנאשם נותר, בשלב זה, לעמוד במקומו.

ד. וו. רדפו אחרי אורגיל לתוך סמטה ברחוב פרשני, שם התיישב אורגיל על מעקה אבן נמוך, כשהוא שותת דם, תשוש וחסר כוחות. הוא התחנן בפני ד. וו. שייקחו את הכסף שיש לו בכיס ולא יפגעו בו. חרף תחנוניו, חתך אותו ד. מספר פעמים - מן הגב אל מותן שמאל ושלושה חתכים בזרועו השמאלית. במצב זה, כשהוא יושב על החומה פצוע וחסר אונים לחלוטין, נעץ ו. בחוזקה את סכין המטבח בבטנו של אורגיל, נעיצה שחדרה לעומק של כ-7 ס"מ ופגעה באיברים פנימיים בבטן.

כתוצאה מכך, התמוטט אורגיל ונפל על הארץ בעוד הם נמלטים מהמקום, כשהם מותירים אותו אחריהם, מתבוסס בדמו. זמן קצר לאחר מכן, מת אורגיל מפצעיו.

הנאשם אשר הגיע בשלב זה אל הסמטה, הבחין בו. וד. כשהם רצים לכיוונו, אוחזים בסכינים המגואלים בדם והצטרף אליהם בבריתם. במהלך הברחה השליכו השניים את הסכינים והשלושה עצרו ליד ברז מים שם רחצו ד. וו. את ידיהם, והמשיכו במנוסה. הם הורו לנאשם, שרצה לחזור אל הסמטה ולברר מה ארע, להמשיך ולרוץ איתם.

לקראת יציאתם מהגן, התקשר הנאשם לתחנת מוניות והזמין מונית שתיקח אותם אל בית אחותו של ד. בתל אביב, זאת ביודעו שד. וו. עברו עבירה ומתוך כוונה למלטם. במהלך הנסיעה במונית, סיפרו ד. וו. לנאשם על פגיעתם באורגיל. בבית אחותו של ד. התברר להם, באמצעות בדיקה באינטרנט כי אורגיל מת מפצעיו.

6. תסקירי שירות המבחן

נתקבלו שני תסקירים של שירות המבחן.

תסקיר ראשון (מיוני 2013) כעולה ממנו המשפחה מוכרת לשירותי הרווחה מפרוואר 2009 על רקע פרידת ההורים והסכסוך שנלווה לכך. הנאשם מוכר לשירות המבחן מחקירה קודמת שנעשתה בעניינו בשנת 2011. הנאשם עומד לדין בפעם השנייה והוא לוקח אחריות על המיוחס לו בכתב האישום.

קצינת המבחן סוקרת את מערכת היחסים העכורה בין הורי הנאשם, במהלך הגירושין. באותה תקופה חלה התדרדרות בתפקוד הילדים והם נאלצו להתמודד עם כפל נאמנויות להוריהם.

האב עובד כשכיר במקצועות הבנייה. ריצה בעבר מאסר על רקע עבירות סמים וביטחון, הוכר כמכור לסמים וטופל במרכז היום של היחידה לנפגעי סמים בבית ים. משמורתו של הנאשם מצויה בידי. הקשר שלו עם ילדיו אינו עקבי. נכון למועד התסקיר דיווח הנאשם כי האב הפך לדמות דומיננטית והוא שווה בחופשותיו בביתו. לדברי האב הוא מקפיד כיום לשוחח עם הנאשם על חשיבות זיהוי סיכונים, סכנות והימנעות מהם.

האם, עובדת כסייעת בגן ילדים, עבדה בעבר ב- __. מאז 2008 מתמודדת עם מחלה קשה. תוך כדי מחלתה עזב האב את הבית והיא נותרה מטופלת בחובות. הנאשם מתאר מעורבות נמוכה של האם בחייו.

נוכח הקשיים הבין זוגיים של ההורים קצינת המבחן התרשמה כי בשנים האחרונות ההורים לא היו מעורבים בצורה משמעותית בחיי הנאשם.

הנאשם אובחן כלקוי למידה. הוא נפלט ממערכת החינוך הפורמלית ושולב בחודש אפריל 2011 בתוכנית "הילה" במסגרת היחידה לקידום נוער. לימודיו הופסקו שם להשלמת השכלה, במסלול של 10 שנות לימוד. במקביל, נפגש לשיחות פרטניות עם עובד קידום נוער.

מחוות הדעת של עובד הנוער מצטייר הנאשם כוורבלי, המצליח להיעזר בטיפול, להיחשף ולהפגין יכולת הפנמה של דברים. הנאשם הביע חרטה לגבי מעורבותו בפלילים, המחיר אותו הוא משלם והרצון להמשיך ללמוד ולהתגייס לצבא.

הקשר הטיפולי הופסק עם מעצרו ב-6.5.12.

ביוני 2012 נערך לנאשם אבחון פסיכולוגי מטעם שירות המבחן לצורך בחינת חלופת מעצר. חוות הדעת המליצה על הוצאתו של הנאשם מביתו ושילובו במסגרת בעלת חוקים, גבולות והשגחה, שם יוכל לקבל סיוע נפשי. פרטים נוספים שעלו באיבחון לא יפורטו.

נכון למועד עריכת התסקיר דיווח הנאשם כי הוא מקדיש מחשבה רבה יותר לבחירת סביבה חברתית שתוכל להטיב עמו ומתרחק ממוקדים חברתיים בהם עלול להיווצר סיכון.

שירות המבחן התרשם שמשאבים רגשיים וכוחות נפש רבים הופנו על ידי הנאשם להתמודדות עם משברים משפחתיים, קשיים שהביאו אותו לידי קושי בגיוס כוחות לתפקוד רציף ונורמטיבי לאורך זמן.

בהתייחסו לעבירות נושא כתב האישום הביע חרטה לגבי מעורבותו בפלילים. תיאר את ההיכרות עם אורגיל כ"חברות רחוקה". הוא מסר לקצינת המבחן גירסתו לאירוע ולדבריו במהלך התגרה הוכה על ידי חבריו של אורגיל באמצעות אלות שהחזיקו. כשראה את חבריו של אורגיל מכים את ו., רצה להפריד ביניהם. הוא סיפר כי לא הייתה לו כוונה לפגוע באורגיל ולא ידע שו. וד. נושאים סכינים והוא הבהיר להם שהוא מעוניין לשוחח עם אורגיל. לדבריו, לא ראה את ד. חותך את המנוח. הוא לא הצליח להסביר את בחירתו להצטרף לחבריו.

ביטא תחושות פחד, בהלה וצער עמוק על הירצחו של אורגיל.

בהתייחסה להליך המשפטי הקודם בבית משפט לנוער ברחובות בעבירות רכוש ושבל"ר, מציינת קצינת המבחן שהנאשם הגיע למפגשים והעלה תכנים שהעסיקו אותו, כמו גם קשיים ומשברים שנבעו מהבעיות בבית. הוא ביטא נכונות ומוטיבציה לייצב את חייו ולתפקד באופן נורמטיבי. נבנתה עבורו תוכנית טיפולית ותעסוקתית שלא עלתה יפה. העבירה נושא תיק זה בוצעה כשהיה נתון בצו פיקוח של שירות המבחן.

הקשר עם שירות המבחן המשיך גם בזמן כליאתו בכלא "אופק" בגין כתב האישום נושא תיק זה. במסגרת שהותו בכלא נפגש עם קצין מבחן מעצרים שהתרשם כי הסתגלותו של הנאשם למעצר הייתה קשה. על אף הקשיים הסתגל למסגרת ולכללים ולא היה מעורב באירועים חריגים. הביע רצון לערוך שינוי חיובי בחייו ולהתחיל בתהליך שיקומי.

באוגוסט 2012 שוחרר הנאשם לחלופת מעצר ב"שיטה", שם שהה עד ינואר 2013. קליטתו במקום הייתה טובה והוא נשמע לכללים והמטלות ותואר כ"תלמיד מצטיין".

בינואר 2013 נקלט הנאשם בהוסטל "לחן" של חסות הנוער במסגרת צו השגחה זמנית בתנאי מגורים. קליטתו במסגרת זו הייתה טובה, גילה יכולות גבוהות ומוטיבציה ללימודים והוא ניגש לבגרות במספר מקצועות לימוד. השתלב גם מבחינה חברתית. לדברי העו"ס מדובר בנער בעל יכולת איפוק ושליטה עצמית. מגלה הבנה לגיוס כוחות כהמשך לתפקוד חיובי.

קצינת המבחן בשירות המבחן בתל אביב, אליה הופנה הנאשם במהלך חופשותיו אצל אביו מציינת כי הנאשם משתדל להוות מודל לחיקוי חיובי ומקפיד על כללי תקשורת נאותים.

תכונותיו של הנאשם כוללות גיוס לצבא.

לאור השינוי החיובי שחל בנאשם, מציינת קצינת המבחן כי שהותו ב"לחן" מטיבה עמו ונותנת מענה לצרכיו עם זאת, נדרשת העמקה בנושא העבירה ונתבקשה דחייה של שלושה חודשים לשם מעקב.

בתסקיר שני (מ-29.9.2013) מציינת קצינת המבחן כי על פי ועדת הערכה הנאשם עומד במסגרת הכללים, מקפיד על סדר יום, מקבל סמכות ומבצע באופן ראוי את המטלות. החל לעבוד בשכר בתחומי ההוסטל וממלא תפקידו באחריות. בבית הספר מגלה מוטיבציה גבוהה ללמידה, נוכחותו סדירה ותפקודו חיובי, דבר הבא לידי ביטוי בצינוני הגבוהים בבחינות המגן והבגרות כמו גם בתעודת הצטיינות שנתית אותה קיבל בטקס סיום שנת הלימודים.

הוחלט כי הנאשם יישאר שנה נוספת במסגרת "לחן", יבצע את עבודות השירות, ישלים את בחינות הבגרות וימשיך בהליך הטיפול.

בהתייחסו למעשה העבירה, לתפיסתו של הנאשם, טעות בחשיבה היא ששיבשה את שיקול דעתו ורגשות של כעס ותחושת השפלה הובילו, ככל הנראה, לביצוע העבירות. הביע צער על מעורבותו באירוע ותוצאותיו. על פי התרשמות שירות המבחן הנאשם מבין לעומק את חומרת העבירה ולוקח אחריות על מעשיו.

נוכח תהליך השינוי החיובי שעבר הנאשם, המליצה קצינת המבחן לסיים את ההליך במאסר בעבודות שירות, צו מבחן, פיצוי למשפחת המנוח והתחייבות עצמית גבוהה.

7. הנאשם הופנה לממונה על עבודות השירות והוא נמצא מתאים לעבודות שירות (חוות דעת מיום 19.12.13).

8. הראיות לעונש

ב"כ המאשימה הגישה לעיון בית המשפט "עמדת נפגע עבירה לעניין הסדר טיעון" דברים שנכתבו על ידי מר איציק מואטי, אביו של המנוח. האב ובני המשפחה הביעו התנגדות עקרונית להסדרי טיעון הנעשים עם נאשמים מבלי (כך לדבריהם) שבית המשפט שומע את הראיות ומבלי שהחומר בשלמותו נפרס לפני השופט המגשר. לגופו של עניין, הובעה התנגדות נחרצת להסדר הטיעון שנעשה עם הנאשם בתיק זה. לטענת האב, העונש המוסכם הוא בבחינת "פרס" לנאשם, משדר מסר שלילי לבני הנוער ומעודד בעקיפין את תופעת האלימות והסכינאות. הוא מגביר את תחושת הפחד והאובדן בו שרויה המשפחה מאז נרצח בנם.

9. על פי גיליון הרישום הפלילי לנאשם רישום פלילי ללא הרשעה מ-16.11.11 (בשני תיקים שצורפו) בשתי עבירות של פריצה לרכב, נהיגה ללא רישיון נהיגה וגניבה מרכב.

10. טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

בפתח טיעוניה ציינה ב"כ המאשימה שנגד כל אחד מהמערבים האחרים הוגש כתב אישום נפרד ועניינם תלוי ועומד בבית משפט זה. היא הדגישה כי במסגרת גזירת הדין יש לאבחן בין חלקו של הנאשם וחלקם של האחרים שהרי הוא הועמד לדין בעבירות אחרות ולגישתה חלקו "אינו משמעותי" אין מדובר במי שמבצע או נמצא במעגל הפגיעה במנוח" כפי שהדברים עולים מכתב האישום. ב"כ המאשימה ביקשה לגזור עונשו של הנאשם על פי הסדר הטיעון המוצע.

היא ציינה כי העונשים המוסכמים שפורטו בפני בית המשפט הוצעו על ידי השופט המגשר, במסגרת הליך הגישור והם פרי איזון של חלקו של הנאשם באירוע, גילו בעת ביצוע העבירה, תהליך השיקום החיובי שעבר מאז מעצרו ועד היום וזוהי גם עמדתו של שירות המבחן שעקב אחרי הנאשם במהלך כל התקופה וכגוף מקצועי האמון, בין היתר, על שיקומם של קטינים, המליץ ברוח הטיעון המוצע. עוד ציינה שמפאת התנגדותה של המשפחה להסדר הטיעון הובא העניין לפתחה של פרקליטות המדינה והיא תמכה בהסדר הטיעון.

ב"כ המאשימה דחתה את טענת ב"כ הנאשם לקיומם של קשיים ראייתיים בתיק.

ב"כ הנאשם הצטרפה לטיעוני ב"כ המאשימה וביקשה לכבד את הסדר הטיעון על כל חלקיו למעט רכיב הפיצוי למשפחת המנוח. בטיעוניה, ניסתה להמעט מחלקו של הנאשם באירוע. היא הפנתה לסעיפים 8 ו-14 לכתב האישום אלא שלהבנתי דווקא סעיפים אלה הם בעוכריו של הנאשם ומצביעים על מעורבות דומיננטית אפילו אם לא לקח חלק פעיל בתקיפה עצמה. היא ביקשה לשקול לקולא את העובדה שהנאשם הסגיר עצמו והעיד כעד תביעה במשפטם של ד. ו.. עוד ציינה שהנאשם היה שלושה חודשים במעצר מאחורי סורג ובריה, שיתף פעולה עם שירות המבחן, גילו הצעיר, הודאה ולקחת אחריות והתובנה המלאה לעבירות שביצע.

לעניין הפיצוי העונשי, טענה שמאחר שהנאשם לא היה מעורב בפגיעה במנוח, חיובו אינו מידתי מה עוד שבסופו של דבר יכול הנטל על ההורים.

הנאשם אמר דברו אחרון. הוא הביע צער וחרטה וציין כי מאז האירוע עשה שינוי גדול באורח חייו. הוא עושה את בחינות הבגרות ויש בכוונתו להתגייס לצה"ל.

11. דין והכרעה

י"אמר בראשית הדברים כי לא הייתה מחלוקת בשאלת ההרשעה.

באשר לעונש, כפי שפורט לעיל, ביקשו ב"כ הצדדים לגזור דינו של הנאשם על פי העונשים המוסכמים בהסדר הטיעון.

12. על הסדרי טיעון

הסדרי טיעון מהווים כלי מרכזי במלאכת אכיפת החוק ויש בעריכתם יתרונות ניכרים. לא ניתן להתעלם מההצדקה המרכזית לקיומם של הסדרי טיעון הנעוצה בסיום ההליך המשפטי באופן מיידי על ידי הענשת עבריינים והרשעתם, תוך פרק זמן לא רב יחסית לאחר ביצוע העבירות, תוך שנחסך מנאשם עינוי דין ויש בכך התחשבות גם בנפגע העבירה ובני משפחתו, שהליך שיקומם יכול להיות מושפע מההליך המשפטי המתנהל. יתרון נוסף שהסדרי הטיעון מביאים להרשעת נאשמים, שיכול והתשתית הראייתית בעניינם מגלה קשיים לביסוס הרשעה על סמך ראיות קיימות. יש בקבלת הסדר הטיעון להביא להרתעה אפקטיבית יותר ולסיכול ביצוע עבירות נוספות.

לא אחת קבע בית המשפט העליון כי השימוש בהסדרי טיעון יש בו כדי לקדם אינטרס ציבורי באכיפת החוק, הם מהווים כלי הכרחי לנשיאה בנטל ההליכים הפליליים הבאים בשערי בית המשפט ויש בהם, ליתן מענה למציאות שעמה מתמודדת מערכת המשפט בישראל באמצעות חיסכון בזמן שיפוטי, בעדים ופרקליטים

"...השימוש בכלי זה הינו בעל יתרונות ניכרים ועל כך שככלל יש בעריכתם של הסדרי טיעון כדי לקדם את האינטרס הציבורי, כמו גם על כך שממילא, במציאות שעמה מתמודדת מערכת המשפט בישראל ובהתחשב בעומס הרב המוטל על כתפי בית המשפט, הן על יתר הנוגעים בדבר, הסדרי הטיעון מהווים כלי מרכזי במלאכת אכיפת החוק - כלי הכרחי על מנת שהמערכת כולה תוכל לשאת במשימות המוטלות על כתפיה".

(ע"פ 1281/06 בורשטיין נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו).

שעה שמוצג הסדר טיעון בפני בית המשפט, נקודת המוצא היא כי מדובר בהסדר המגלם בתוכו שקלול

נתונים ובחינת היתרונות הגלומים בו, הן ביחס לנאשם והן בנוגע לאכיפת החוק מחד גיסא. מאידך גיסא, הסדר טיעון אינו חף מחסרונות. לעיתים, מיצוי הדין עם נאשם גובר על פני שיקולים אחרים. שעה שמוצג לבית המשפט הסדר טיעון שיש בו כדי להקל במידה רבה עם הנאשם, עשוי הדבר לפגוע בשוויון בפני החוק ולערער את אמון הציבור במערכת אכיפת החוק.

על בית המשפט לבחון את הנימוקים שעמדו בבסיס הסדר הטיעון על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה ומוטלת עליו החובה לבחון את האיזון שבין טובת ההנאה שמעניק הסדר הטיעון בנסיבותיו של הנאשם לבין התועלת שיש בעונש המוצע לאינטרס הציבורי.

מאז שניתן פסק הדין הנ"ל ניתנו אין ספור פסקי דין המצביעים על היתרונות שבהסדרי הטיעון וחשיבות כיבודם ע"י בהמ"ש.

13. חלקו של הנאשם באירוע

אקדים ואומר כי לא נעלם ממני שהנאשם לא החזיק בסכין ולא עשה שימוש בסכין. הוא לא מואשם במעשה אלימות מכל סוג כלפי המנוח וברור שאין להענישו בגין מעשי אחרים. העבירות המיוחסות לו הן קשירת קשר לפשע, סיוע לאחר מעשה והפרת חובת הצלה והושטת עזרה.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מחלקו של הנאשם, על פי כתב האישום בכל מה שקדם לתקיפה עצמה והתנהלותו ברגעים הקריטיים. על פי סעיף 8 לכתב האישום הסיכום לחפש את אורגיל ו"יסגרו איתו את הסיפור במילים **או בידיים מה שצריך**", היה בין ו. ד. והנאשם.

אחרי הסיכום הנ"ל, הם נפגשו ברחובות (כשד. מצויד בסכין יפני) ומאוחר יותר הלכו השלושה לביתו של הנאשם ומשם יצאו לעבר ביתו של אורגיל. לא ניתן לקבוע על פי כתב האישום שהנאשם ידע שד. הגיע לביתו מצויד בסכין ויש להניח לטובתו שלא ידע. עם זאת, על פי סעיף 10 לעובדות, כאשר עזבו השלושה את ביתו של הנאשם, גם ו. היה מצויד בסכין מטבח גדולה. הדעת נותנת שהיא נלקחה מביתו של הנאשם וקשה לי לקבל את גירסת הנאשם בפני קצינת המבחן שהוא לא ידע שהם מצוידים בסכנים. זאת ועוד, הנאשם לקח חלק פעיל בחיפוש אחרי אורגיל וזאת אחרי שסיכמו ביניהם שהם יחפשו אותו ויסגרו איתו את הסיפור (סעיף 8 לעובדות). משלא מצאו את אורגיל בביתו, פנו לגן היובל בחיפושים אחריו.

בהמשך, הנאשם (ביחד עם ו.) היה עד לתקיפה של אורגיל על ידי ד. באמצעות הסכין היפני שהחזיק. הוא גם ראה את אורגיל נמלט מהמקום כאשר ד. בעקבותיו כשהסכין שלופה בידו. אותה עת, ו. נטש אותו והצטרף למרדף אחרי אורגיל.

ה"אדישות", עצימת העיניים וקור הרוח של הנאשם למתרחש לנגד עיניו מקוממת כל אדם שנשמה באפו. מה חשב הנאשם כשראה את ד. רץ אחרי אורגיל?

השתלשלות האירועים והמרדף אחרי אורגיל, כשהנאשם עד לכך מזכירה סצנות אכזריות של צייד בעלי חיים

בטבע.

על פי עובדות כתב האישום הנאשם לא היה עד לתקיפה האכזרית של אורגיל על ידי ו... הוא הגיע לסימטה אחרי שאורגיל התבוסס בדמו והבחין בד. וו. כשהם רצים לכיוונו ואוחזים סכינים מגואלות בדם. הוא נילוה אליהם כאשר הם שטפו את ידיהם המגואלות בדם והשליכו את הסכינים. כדי למלט אותם מזירת האירוע הוא הזמין מונית שהסיעה אותם לבית אחותו של ד. כשהוא ידע שו. וד. עברו עבירה. בשום שלב לא חס הנאשם על אורגיל ולא הושיט לו עזרה.

14. תופעת האלימות והסכינאות בקרב בני נוער, למרבה הצער, אינה נדירה במציאות חיינו. דו שיח מילולי פינה מקומו לאלימות ולפתרון סכסוכים באמצעות סכינים. מדובר בתופעה שהגיעה לשיאים חדשים ומחייבת התייחסות חמורה יותר של מערכת המשפט לעבריינים אלה, גם אם מדובר בעבריינים צעירים, קטינים כלשון החוק. הגיעה העת להחמיר לא רק בעונשם של אלה המכונים "המעגל הפנימי" ואחראיים לפגיעה הפיזית, אלא גם בעונשו של מי שמצוי ב"מעגל החיצוני" שאפילו שלא תקף בפועל, מעורבותו והתנהלותו היא כשלעצמה התנהגות אלימה.

שלוות הנפש שגילה הנאשם בצפותו במתרחש, מבלי שעשה דבר היא התנהגות החורגת מתחום המוסר. הוסף לכך את התנהלותו לאחר מעשה ואי הושטת עזרה למנוח שהתבוסס בדמו. לא ניתן לשלול את האפשרות, אפילו אם מדובר בסיכוי קל, שאילו נהג הנאשם אחרת והיה דואג להושטת עזרה ראשונה למנוח (במקום להזמין מונית למלט את התוקפים) הייתה התוצאה אחרת.

15. אמרתי שמדובר בתופעה לא נדירה. הטיעונים לעונש בתיק זה נשמעו ביום 2.1.14 (יום חמישי). ביום שבת בבוקר (4.1.14) דיווחו כל אמצעי התקשורת על אירוע דקירה, בשל ויכוח של מה בכך, שהתרחש בפתח תקווה ביום שישי בלילה בין נערים שכתוצאה ממנו קופחו חייו של נער, שננטש ברחוב כשהוא מדמם מבלי שנמצא מי שסייע לו.

16. מהאמור לעיל, ברורה עמדתי לגבי מדיניות הענישה המחמירה והראויה שיש לנקוט כלפי עבריינים כדוגמת הנאשם, אפילו אם לא לקח חלק פעיל במעשה האלימות עצמו. מבחינתו של הנאשם, הדגש הוא על הסיכום שבינו לבין ו. וד. לסגור את החשבון עם המנוח ובנוסף, שהוא ידע בשלב מסוים, על פי כתב האישום שהם מצוידים בסכינים.

17. הנאשם היה קטין בעת ביצוע העבירה ואפשרות השיקום שהיא אחד משיקולי הענישה, תופסת מקום מרכזי כאשר מדובר בקטין. יחד עם זאת, קטינות איננה יוצרת חסינות. כשמדובר בקטין ובפרט בתהליך שיקום, אין מקום למצות איתו את הדין. עם זאת, אני סבורה שהיה מקום להחמיר בעונשו, על מנת שייצא מסר ברור כי מי שנוהג באלימות או לוקח חלק בה, ייתן על כך את הדין מאחורי סורג וברח.

אפילו אם מדובר בקטין.

אוסף, כי אילמלא היה מדובר בקטין היה מקום לגזור את העונש ברף הגבוה הקבוע בחוק. משעניין לנו בקטין בעת ביצוע העבירה, נקודת האיזון משתנה, מבלי שנגטש המסלול הענישתי

"מרכז הכובד עובר לנסיבותיו האישיות של העבריין, הקטין, תוך מתן דגש לגילו וסיכויי שיקומו, זאת מבלי להתעלם מחומרת העבירה ושיקולי הרתעה. בעת גזירת עונשו של קטין עדיין יש להידרש לטיב העבירה, נסיבותיה, חומרתה ולבדוק את תדירות העבירה בחברה בכלל. העובדה שמדובר בקטין אינה מעניקה לו חסינות מפני ענישה ראויה ובכלל זה מאחורי סורג ובריח וככל שמדובר בעבירה שנסיבותיה ותוצאותיה חמורות יותר, כן ייטה בית המשפט להעדיף את המסלול הענישתי ובכלל זה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל על פני המסלול השיקומי."
(ע"פ 5360/12, פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו)

18. בנוסף לכל מה שנאמר לעיל, לנאשם רישום פלילי ללא הרשעה מנובמבר 2011. ללמדנו, שאין זו הסתבכותו הראשונה עם החוק והוא ביצע את העבירות כשהוא נתון תחת צו מבחן של שירות המבחן.

19. מבלי להתעלם מההלכה הנוהגת בדבר כיבוד הסדרי טיעון ומתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם, דעתי היא שהסדר הטיעון מקל עם הנאשם, נותן משקל מכריע לנסיבותיו האישיות וסיכויי שיקומו, תוך התעלמות מהאינטרס הציבורי המחייב ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות מסוג זה, שהן חלק דומיננטי מאירוע אלימות קשה ואלים, שכתוצאה ממנו קופחו חייו של נער צעיר. יפים לעניין זה דברים שנאמרו בע"פ 2669/00, מדינת ישראל נ' פלוני, פורסם בנבו

"עבירות מסוג זה של בני נוער, על קשיותן וחומרתן, אסור שתתפרשנה כמאורעות נסלחים אשר היו כלא היו, וזאת גם אם גילאי הנאשמים צעירים. שהרי, חלק גדול ממעשי הבריונות האלימה ברחובות העיר נעשים על-ידי בני נוער צעירים שזו להם היתקלות ראשונה עם החוק, וגם אם לאחר מכן הם עולים על דרך השיקום, הנזק שנותר מעבריינות זו לציבור ולקורבן הוא ניכר. לפיכך יש לעשות את הנדרש לביעורה של תופעה עבריינית זו. מן הצד האחד יש להביא בחשבון את גילו הצעיר של העבריין ואת הצורך לאפשר לו להשתלב בהליך שיקומי, אולם מצד אחר מסר הגמול וההרתעה בסוג זה של עבירות חייב להיות ברור ונהיר לעין כול"

20. לאחר כל מה שאמרתי לעיל, אילו היה הסדר הטיעון תוצאה של משא ומתן בין התביעה להגנה בלבד, הייתי מחליטה, בנסיבות שפירטתי לעיל, שלא לכבדו וגוזרת דינו של הנאשם לעונש שיכלול רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

אולם, מאחר שהסדר הטיעון הוא בהמלצתו של השופט המגשר שנחשף לחומר הראיות במלואו, מצאתי עצמי כבולה להסדר המוצע, שאם בהסדרי טיעון מחויבים אנו, הדבר הוא בבחינת קל וחומר כאשר ההסדר הוא על

דעתו של שופט מגשר.

לפיכך, בניגוד להשקפתי לגבי העונש הראוי, דינו של הנאשם ייגזר על פי הסדר הטיעון.

21. סיכומי של דבר, אני מרשיעה את הנאשם בעבירות הבאות:

א. קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

ב. סיוע לאחר מעשה, עבירה לפי סעיף 261(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977

ג. הפרת חובת הצלה והושטת עזרה, עבירה לפי סעיף 1(א) לחוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח - 1998

22. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות בזמן שהותו של הנאשם במסגרת כפר הנוער "לחן".

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע וכן העבירות בהן הורשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. צו מבחן בתנאי מגורים במסגרת כפר הנוער "לחן" לתקופה של שנה ומניינה מיום גזר הדין.

ה. הנאשם יחתום על התחייבות על סך 7,000 ₪, למשך 3 שנים להימנע מכל עבירת אלימות והעבירות בהן הורשע.

לא יחתום על ההתחייבות, ייאסר ל- 10 ימים.

ו. אני מחייבת את הנאשם לפצות את משפחת המנוח בסכום של 10,000 ₪ שיופקדו בקופת בית המשפט ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 2.3.2014.

לא יופקד תשלום במועדו, תעמוד כל יתרת הפיצוי לפירעון מיידי ותישא ריבית והפרשי הצמדה מאותו יום והגבייה תועבר למרכז לגביית קנסות.

באשר לפיצוי העונשי - סעיף 77 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 פורש כעוסק בפיצוי שתכליתו ומהותו אזרחית הניתן על סבל או נזק. נפסק כי מדובר בהליך בעל אופי אזרחי ואין הסכום קשור מטבעו ביכולתו הכלכלית של הנאשם אלא בעיצומו של המעשה. בפסיקת פיצוי על פי סעיף זה לא נדרשת הוכחה של שיעור הנזק כפי שנדרש בהליך אזרחי.

לפיצוי העונשי מספר תכליתות. בין היתר מתן סעד מיידי לנפגע העבירה, המפגש המחודש עם העבריין שפגע בו במסגרת הליכים אזרחיים, הכרה בסבלו של הנפגע והעלאת מעמדו של קורבן העבירה בהליך הפלילי כחלק מהמגמה להכיר בזכויותיו במסגרת הליך זה ואף יסוד היטהרות לעבריין עצמו (רע"פ 9727/05, **פלוני נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו).

מצבו הכלכלי של נאשם אינו שיקול בקביעת סכום הפיצוי ובנסיבות המקרה, אין בקטינות כדי למנוע חיובו לפצות את משפחת המנוח.

הנאשם יתייצב בתאריך 26.1.14 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות השירות ויחל לבצע את עבודות השירות.

המאשימה תמסור פרטי משפחת המנוח למזכירות בית המשפט.

המזכירות תישלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן לנוער ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן לפרסם את גזר הדין בכפוף למחיקת פרטי הנאשם וכל פרט מזהה אחר.

ניתנה והודעה היום י"ט שבט תשע"ד, 20/01/2014 במעמד הנאשם, אביו, ב"כ עו"ד גב' חיון, ב"כ המאשימה עו"ד פוזננסקי ומשפחת המנוח.